

CAL COMUNICACIO INTERCOMARCAL

Josep M. ESPINAS *

Enacara hi ha molts catalans que són d'una comarca. N'hi ha que ja no hi viuen, que han emigrat a Barcelona o algun altre nucli industrial, turístic, de serveis-receptor. Però no han perdut el sentit de pertinença a la comarca d'origen.

Això ens diferència de la majoria d'espanyols, que no tenen una vinculació comarcal, sinó de capital de província. Un andalús d'Antequera us dirà que és de Màlaga, i un estremeny de Trujillo, si li pregunteu d'on és, us respondrà *de Càceres*. Només si insistiu: *de la mateixa ciutat?* acabarà confessant-vos el nom del poble o de la vila on ha nascut. La gent de Valls no es considera de Tarragona, sinó de l'Alt Camp, i un argentoní no s'auto-defineix com a barceloní -el d'Antequera s'atribueix la condició de *malagueny*- ni tant sols com a mataroní: és del Maresme.

Aquest sentiment, que és un fet viu, està subjecte a una evolució. D'una banda, hi ha un determinat nombre de catalans que són més conscients de la vinculació comarcal que no pas llurs pares o llurs avis -que potser eren de l'Anoia o del Baix Llobregat *sense saber-ho*, com aquell que escrivia sense saber que escrivia *en prosa*. Se n'ha parlat molt de les comarques, i la difusió de les denominacions comarcals en llibres, diaris, revistes, ràdio, etc., ha ajudat molt; hi han col.laborat les entitats esportives, culturals, socials i també els partits polítics organitzats en àmbits comarcals. Això ha facilitat que els immigrants acceptessin amb naturalitat aquesta ordenació del territori.

Des d'un altre punt de vista, el sentiment comarcal corre el risc que és comú a tots els *sentiments de resistència*, i no hi ha cap dubte que la defensa de la comarca ho ha estat, i ho és: un sentiment de resistència contra la provincialització centralista, i en termes més generals sontra la massificació. El risc és la dificultat de trobar l'equilibri entre l'exigència d'identitat pròpia i la necessària solidaritat col.lectiva.

No sabem -almenys jo no ho sé- quina serà la pròxima ordenació territorial de Catalunya, en el cas que sigui possible fer-la. Però és segur que crearà problemes i tensions, perquè ja no es tractarà -com fins ara- d'enaltir les comarques *sobre el paper*, en un assaig històric-geogràfic o en un llibre amb boniques il.lustracions, sinó que caldrà implantar una comarcalització pràctica, que respectant l'essència de cada entitat tradicional tingui les dimensions i els continguts òptims per al desenvolupament comunitari.

Jo no soc sociòleg, ni economista, ni cap mena d'expert en aquest tema, i per tant no m'escau de ficar-me on no em demanen. Em sembla clar, però, que ens caldrà posar a prova la nostra voluntat, perquè si arribem a disposar, algun dia, de la possibilitat d'estructurar eficaçment Catalunya seria un suïcidi posar a la gran roda que ha de moure la nació un seguit de bastons inoportuns.

Cap delimitació territorial és satisfactòria per a tothom, però tots hem d'anar preparant per a adaptar-nos comprensivament a uns interessos generals, que també són els nostres. I per tal d'evitar encastellaments excessius, penso que és molt convenient -i urgent- que es fomenti la comunicació inter-comarcal. La gent més sensible i responsable de cada comarca ha d'establir i mantenir contactes cordials i regulars amb la gent de comarques veïnes, i crear progressivament un clima de col.laboració. La comarca és més que una mena de diploma històric; és una eina de reconstrucció política, en el sentit més ampli del mot. I també, aquí, *entre tots ho farem tot*, o no farem altra cosa que parilitzar-nos en les nostres respectives argumentacions.

Avançem-nos al moment dels conflictes, que n'hi haurà, esforçant-nos a crear un estat d'opinió que, arribat el moment, pesi constructivament; fem lligams, instaurem relacions, *apartem els núvols que ens amaguen la claror*, com diu en Llach.

* Escriptor